

PERAKENDECİ HEM GEÇMİŞTEN MUTSUZ HEM GELECEKTEN UMUTSUZ

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), son dört yılın en düşük altı ayını geçirirken, perakende de hem geçmiş döneme göre işlerin durumunda hem de gelecek beklentilerinde düşüş yaşandı. **Endeks, haziran ayında bir önceki aya göre 3,9 puan, geçen yıla göre ise 12,6 puan düştü.** İşlerinde düşüş olduğunu söyleyenlerin oranı %72,7 oldu.

HAZİRAN AYINDA TEPAV ANKETİ **KATILIMCILARININ %72,7'Sİ** GEÇEN YILIN AYNI DÖNEMİNE GÖRE İŞLERİNDE DÜŞÜŞ OLDUĞUNU BELİRTTİ.

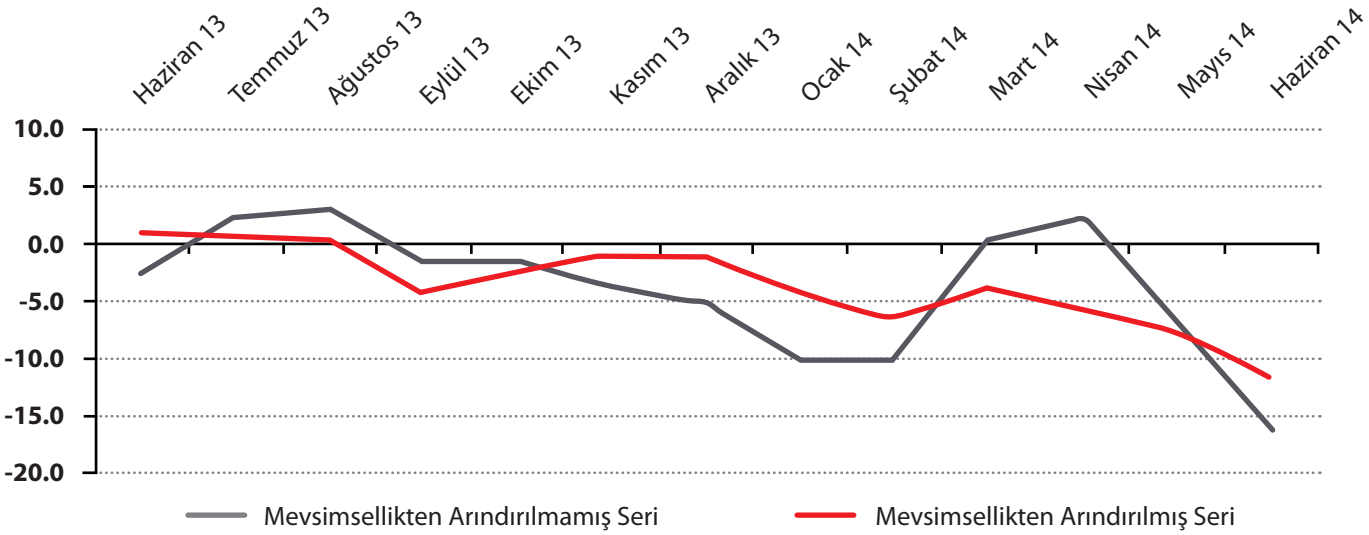
Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), Perakende Güven Endeksi (TEPE) Haziran 2014 sonuçlarını açıkladı. TEPAV'dan yapılan açıklamaya göre, perakende güveni 2014'te son dört yılın en düşük altı ayını geçirdi. Yedi aydır durağan seyreden satış beklentileri haziranda düştü. Perakende de hem geçmiş döneme göre işlerin durumunda hem de gelecek beklentilerde düşüş yaşandı. AB-28'de perakende güveni geçen yıla göre yükselmeye devam etti. Türkiye, haziran ayında da geçen yıla göre AB-28'de perakende güveni en çok düşen ülke oldu.

2014 yılındaki en yüksek değerini mart ayında alan TEPE, marttan bu yana düşüşünü sürdürüyor. TEPE, Haziran 2014'te -11,6 değerini aldı. TEPE, bir önceki aya göre 3,9 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 12,6 puan düştü. TEPE'nin düşüşünde geçtiğimiz üç aya göre işlerin durumundaki ve önümüzde üç aydaki satış beklentilerindeki düşüş ve stok düzeyindeki artış etkili oldu. 2014'ün ilk yarısında ortalama -6,6 değerini alan TEPE, 2010 yılından bu yana yılın ilk yarısındaki en düşük değerini almış oldu.

PERAKENDE GÜVENİ, 2014'TE SON DÖRT YILIN EN DÜŞÜK ALTI AYINI GEÇİRDİ

2014 yılındaki en yüksek değerini mart ayında alan TEPE, marttan bu yana düşüşünü sürdürüyor. TEPE, Haziran 2014'te -11,6 değerini aldı, bir önceki aya göre 3,9 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 12,6 puan düştü. TEPE'nin düşüşünde geçtiğimiz üç aya göre işlerin durumundaki ve önümüzde üç aydaki satış beklentilerindeki düşüş ve stok düzeyindeki artış etkili oldu. 2014'ün ilk yarısında ortalama -6,6 değerini alan TEPE, 2010 yılından bu yana yılın ilk yarısındaki en düşük değerini almış oldu. (Şekil I, Tablo I)

ŞEKİL I TEPE (2013-2014 Haziran)

TABLO I TEPE (Mevsimlikten Arındırılmış Seri)

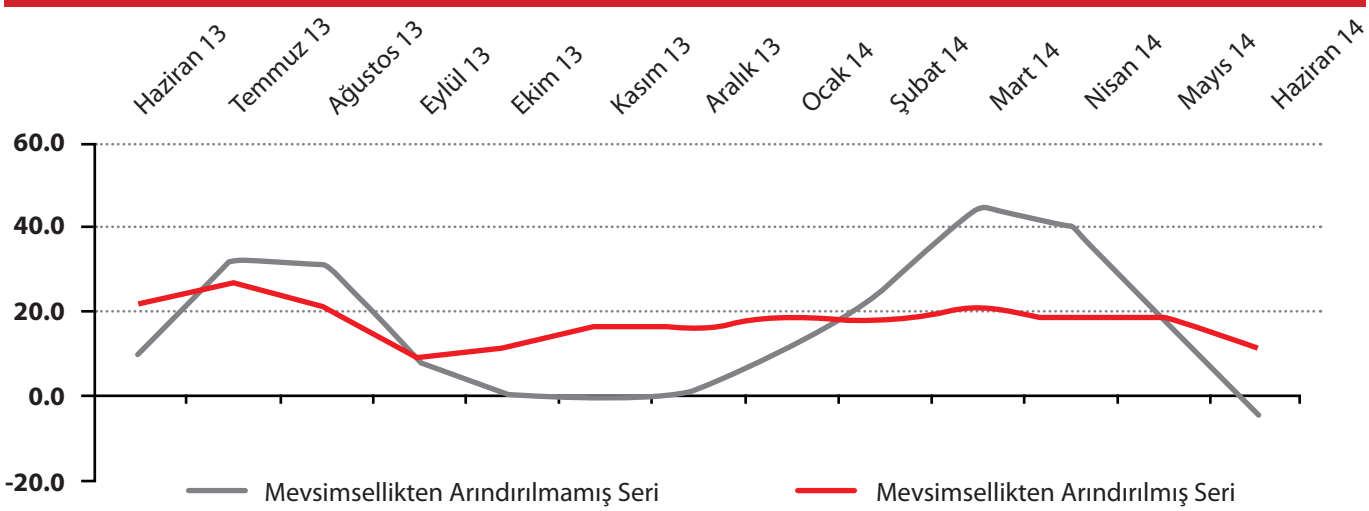
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-2.8	-1.1	-2.3	-6.9	-2.7	-5.8	-5.1	5.5	-3.2	-2.4	-4	-4
2013	-2.4	-2.8	-2.6	1.8	-2.2	10	0.8	0.4	-4.2	-2.4	-1	-1.2
2014	-4.4	-6.5	-3.8	-5.7	-7.7	-11.6						

YEDİ AYDIR DURAĞAN SEYREDEN SATIŞ BEKLENTİLERİ HAZİRANDA DÜŞTÜ

Yedi aydır durağan seyreden satış beklentileri Haziran 2014'te bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü. Önümüzdeki üç aya ilişkin beklentilerin denge değeri Haziran 2014'te 11,7 puan oldu. Önümüzdeki üç aya ilişkin satış beklentilerinde haziran 2013'e göre 10 puanlık, mayıs 2014'e göre ise 6,8 puanlık düşüş gerçekleşti. Mayıs 2014'te TEPE anketi katılımcılarının %26,4'ü önümüzdeki üç ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı %30,7 düzeyinde oldu. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise %42,9 olarak belirlendi.

Önümüzdeki üç aya ilişkin satış beklentileri 2014'te yılın ilk yarısında ortalama 17,6 değerini alırken, 2013 yılının ilk yarısında 15,4 değerini almıştı. Satış beklentileri yılın ilk yarısında 2011'den sonra en yüksek değerini 2014 yılında almış oldu. (Şekil II, Tablo II)

ŞEKİL II Önümüzdeki 3 Aya İlişkin Satış Beklentisi (%arttı, -%azaldı) (2013-2014 Haziran)

TABLO II Önümüzdeki 3 Aya İlişkin Satış Beklentisi (%artı -%azaldı) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	10.1	14.4	12	7.6	7.1	9.4	5.1	7.8	13.6	18.1	10.7	14.6
2013	11.1	10.3	13.7	18.6	16.8	21.7	26.7	20.5	9.3	11.9	16.8	15.9
2014	18.9	17.5	20.9	18.2	18.5	11.7						

İŞLERDEKİ TOPARLANMA ALGISI 2009'DAN BU YANA EN DÜŞÜK SEVİYEDE

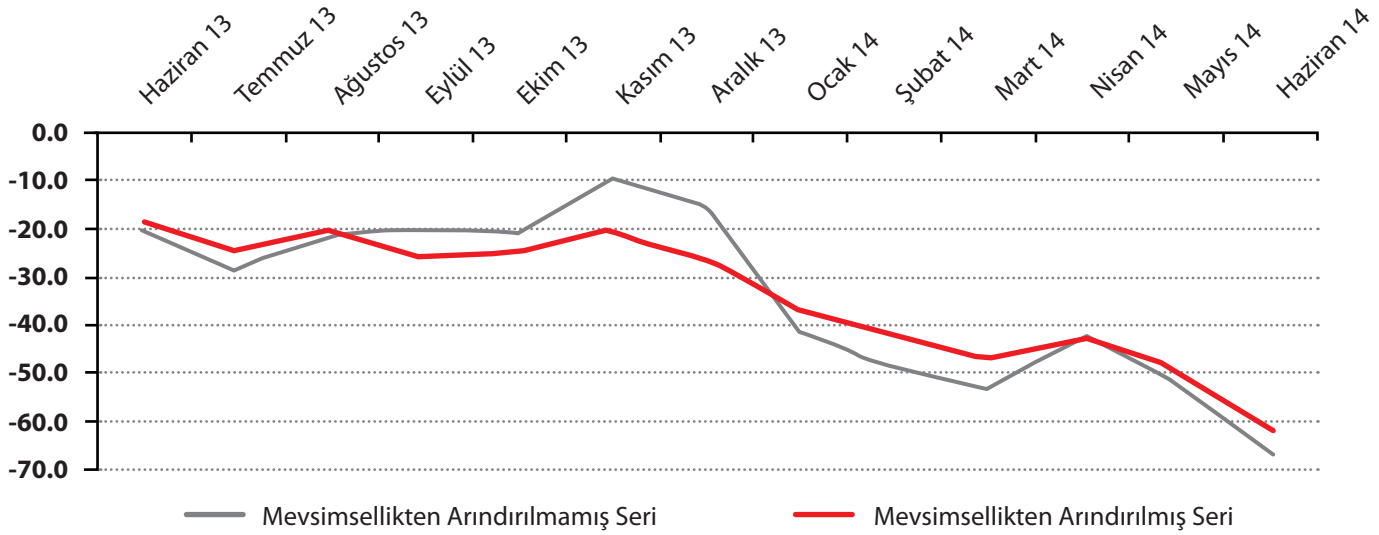
İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Haziran 2014'te -71,6 puan oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla durumunda Mayıs 2014'e göre 12 puanlık, Haziran 2013'e göre ise 42,5 puanlık düşüş gerçekleşti. İşlerdeki toparlanma algısı 2014'te yılın ilk yarısında 2009'dan bu yana en düşük değeri aldı. Haziran 2014'te TEPE anketi katılımcılarının % 6,5'i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı %72,7 oldu. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise % 20,8 olarak gerçekleşti. (Şekil III, Tablo III)

Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri, mobilya, aydınlatma ekipmanları, ev içi kullanım ürünleri, tekstil, hazır giyim ve ayakkabı sektörlerinde düşüş ortalama düşüşten daha fazla oldu. Geçen yıla göre en fazla düşüş elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektöründe belirlendi.

PERAKENDECİ HEM GEÇMİŞTEN MUTSUZ HEM DE GELECEKTEN UMUTSUZ

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Mayıs 2014'e göre, "önümüzdeki üç aydaki satış fiyatı beklentileri" ve "mevcut stok düzeyi" dışındaki tüm beklenti ve mevcut durumlarda düşüş görüldü. Haziran 2013'e göre ise "önümüzdeki üç aydaki satış fiyatı beklentileri" dışındaki tüm beklenti ve mevcut durumlarda düşüş yaşandı. Perakende sektöründe hem geçmiş döneme göre işlerin durumunda hem de beklentide düşüş gerçekleşti. (Tablo IV)

ŞEKİL III İşlerin Geçen Yılın Aynı Dönemine Göre Durumu (%artı -%azaldı) (2013-2014 Haziran)

TABLO III İşlerin Geçen Yılın Aynı Dönemine Göre Durumu (%artı -%azaldı) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-28.2	-28.2	-27.4	-25.1	-26.3	-30.9	-27.9	-32.3	-23.3	-26.8	-32.9	-26
2013	-21.6	-19.2	-18.2	-25.6	-22.8	-19.1	-24.7	-20.9	-25.7	-24.7	-20.5	-26.4
2014	-37	-41.5	-47.1	-43.2	-49.6	-61.6						

HAZİRANDA TÜM ALT SEKTÖRLERDE PERAKENDE GÜVENİ DÜŞTÜ

Bir önceki yılın aynı dönemine göre tüm alt sektörlerde düşüş görüldü. "Diğer" (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.), motorlu taşıtlar ve birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar sektörlerindeki düşüş ortalama düşüşün altında gerçekleşti.

TABLO IV

2013 Yılında En Fazla İhracat Yapan 10 Kuruluş

Sorular	Endeks 6/2013	Endeks 5/2014	Endeks 6/2014	Bir önceki aya göre değişim 6/2014	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 6/2014
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-31.6	-50	-53.6	-3.6	-22
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? *	13.7	8.3	9.3	1	-4.4
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	7.2	3.3	0.3	-3	-6.9
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	21.7	18.5	11.7	-6.8	-10
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	5.7	3.6	1.3	-2.3	-4.4
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	3	22.5	27.4	4.9	24.4
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-19.1	-49.6	-61.6	-12	-42.5
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	9.1	8.1	2.5	-5.6	-6.6

** Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir. TABLO IV'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade ediyor.*

AB'DE PERAKENDE GÜVENİ GEÇEN YILA GÖRE YÜKSELİYOR

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Haziran 2014'te 2,8 puan değerini aldı. AB-28'de bir önceki aya göre 1,4 puanlık düşüş, geçen yılın aynı dönemine göre ise 12,9 puanlık artış oldu. Türkiye hem geçen aya hem de geçen yıla kıyasla AB-28'den ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi. Türkiye, geçen yıla göre AB-28'de perakende güven en çok düşen ülke oldu. AB-28 perakende güven endeksi yılın ilk yarısındaki endeks değerlerine bakıldığında 2014'ün ilk yarısında serideki en yüksek değerini almış oldu. (Şekil IV, Tablo V)

AB'DE PERAKENDE GÜVENİNDE EN İYİ PERFORMANSI YUNANİSTAN GÖSTERDİ

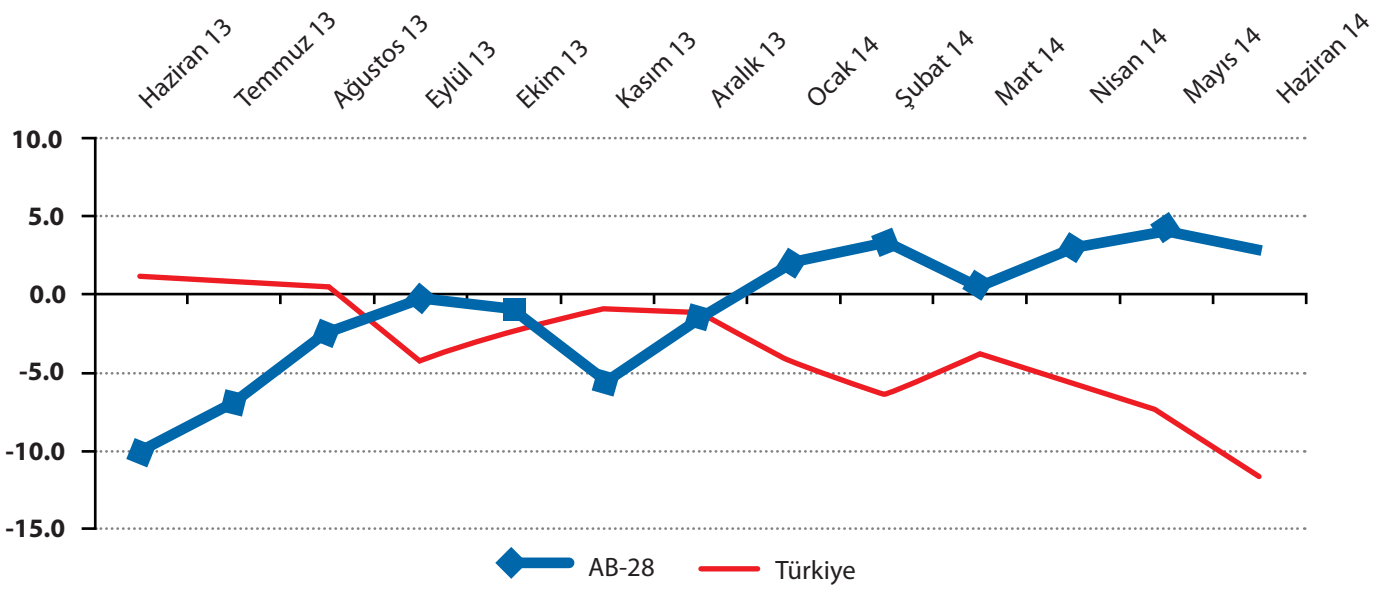
AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan'ın geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü.

Yunanistan'ı, İsveç, İtalya, Güney Kıbrıs ve İspanya takip etti. Estonya, Litvanya, Romanya, Finlandiya, Avusturya, Slovenya ve Türkiye'de geçen yıla göre düşüş yaşandı.

Bir önceki aya göre en fazla artış ise Yunanistan ve Danimarka'da yaşandı. AB-28 Perakende Güven Endeksi, geçen yıla göre Euro Bölgesi'ne oranla daha iyi performans sergiledi. (Tablo VI)

ŞEKİL IV

TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (2013-2014 Haziran)

TABLO V

AB-28 (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-13.8	-11.6	-11	-8.1	-14.2	-9.6	-9.9	-13.1	-14.9	-12.6	-8.7	-10.1
2013	-9.1	-10	-12.6	-13.6	-11.9	-10.1	-6.9	-2.5	-0.2	-0.9	-5.6	-1.5
2014	2	3.4	0.6	3	-4.2	2.8						

TABLO VI

AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Haziran 2013 ve Mayıs 2014'e göre) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Ülkeler/Puan	Haziran 2013'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim *	Mayıs 2014'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim
Yunanistan	21.6	9.9
İsveç	21.1	-1.9
İtalya	20.4	-0.2
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	18.7	-1.4
İspanya	18.5	-1.2
Portekiz	18.3	-2.2
Belçika	17.9	2.7
İngiltere	16.8	-8.9
Hırvatistan	15.4	3.6
Macaristan	14.2	-3.6
AB-28	12.9	-1.4
Euro Bölgesi-17	12.4	0.3
Almanya	11.6	2.2
Çek Cumhuriyeti	8.5	1
Fransa	8.3	0.2
Polonya	7.7	0.6
Hollanda	3.4	-0.9
Slovakya	2.9	2.1
Bulgaristan	2.8	1.2
Danimarka	2.4	9.7
Letonya	2.3	-4.1
Estonya	-0.7	-1.1
Litvanya	-1.8	-7.5
Romanya	-1.8	-1
Finlandiya	-2.6	-9.2
Avusturya	-5.1	-8.3
Slovenya	-11.2	-19.8
Türkiye	-12.6	-3.9

** Sıralama Haziran 2013 değişimine göre yapılmıştır.*

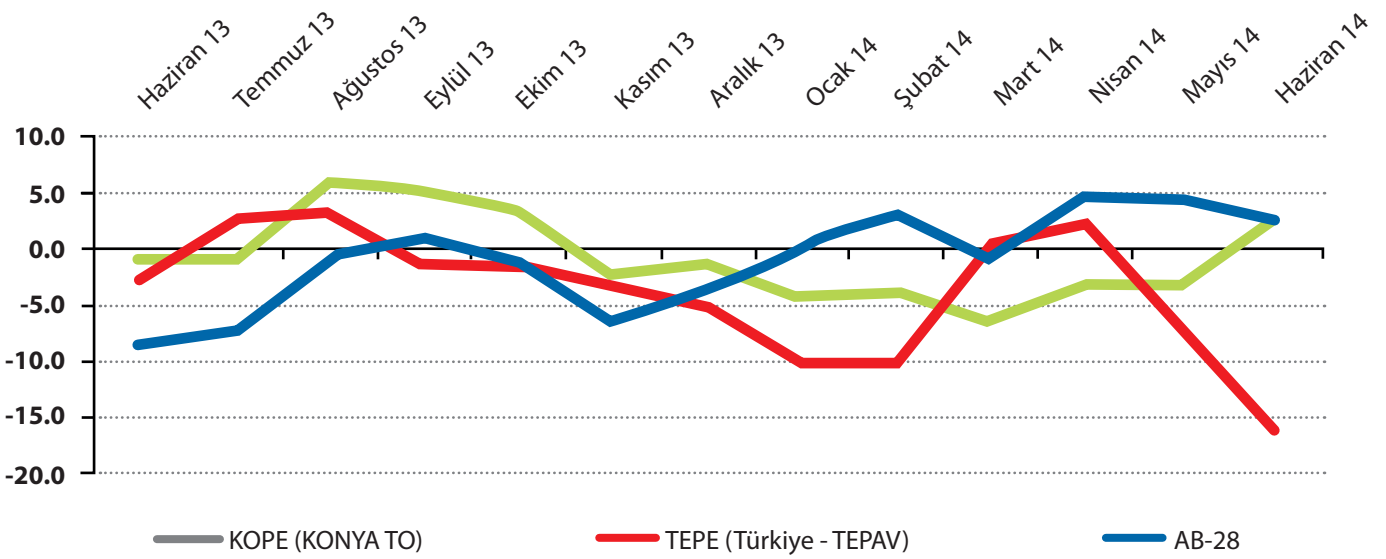
KONYA PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, YÜKSELEREK SEKİZ AY SONRA POZİTİF DEĞER ALDI

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeciyle her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Haziran ayında TEPE -16,1 değerini alırken, KOPE 2,3 değerini aldı. Kasım 2013'ten bu yana negatif değer alan Konya perakendesi, Haziran 2014'te yükselerek pozitif değer aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 3,3 puan yükselirken, TEPE ise 13,6 puan düştü. KOPE, bir önceki aya göre ise 5,5 puan yükseldi. Haziran ayında Türkiye genelinden daha iyi AB-28'den daha kötü bir değer aldı. Konya perakendesindeki yükselişte gelecek döneme ilişkin beklentilerdeki artış ve mevcut stok seviyesindeki düşüş etkili oldu. Konya perakendesi, 2014 yılının ilk yarısında 2013'ün ilk yarısına göre daha düşük değerler aldı.

Konya perakendesinde, geçmiş döneme göre işlerdeki toparlanma algısı düşerken önümüzdeki döneme ilişkin sipariş, satış ve satış fiyatı beklentilerde geçen yıla göre artış yaşandı. (Şekil V, Tablo VII)

ŞEKİL V KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin Karşılaştırılması (2013-2014) (Mevsimsellikten arındırılmamış seri)

TABLO VII

Konya Perakende Güven Endeksi (Mevsimsellikten arındırılmamış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012		0.6	2.7	7.9	2.6	1	3.4	4.9	-1.8	-4.1	-6.6	-9.4
2013	-3.6	2.6	4.9	5.9	1.3	-1	-1	6	5.1	3.2	-2.3	-1.4
2014	-4.2	-3.9	-6.4	-3.1	-3.2	2.3						